

Бо қарори Ҳукумати

Ҷумҳурии Тоҷикистон

[аз 30 апрели соли 2012, №183](#) тасдиқ шудааст

Барномаи миллии пешгирии паҳншавии нашъамандӣ ва такмили ёрии наркологӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013 - 2017

1. Муқаддима

Барномаи миллии пешгирии паҳншавии нашъамандӣ ва такмили ёрии наркологӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013 - 2017 (минбаъд Барнома) дар асоси [Конститутсия](#) (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон "[Дар бораи ҳифзи саломатии аҳоли](#)", "[Дар бораи ёрии наркологӣ](#)" ва [Стратегияи миллии солимии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010 - 2020](#) таҳия гардида, ба пешгирӣ, дарёфт, таъбиқ ва барқарорсозии бемориҳои вобастагӣ аз маводи фаъолкунандаи рӯҳӣ, тақвияти истифодаи усулҳои муосири мониторинги даврӣ, таҳлил ва баҳодихии вазъ, нигоҳдорӣ ва беҳтаргардонии саломатии аҳоли, паст намудани беморшавӣ ва фавт вобаста ба истеъмоли маводи нашъадор ва машруботӣ равона гардидааст.

Дар давоми солҳои охир нашъамандӣ ва майзадагӣ ба саломатии мардуми сайёра, аз ҷумла аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳдиди ҷиддӣ пеш оварда, дар самти пешравии фарҳангии ҷамъият монеа эҷод намуда истодааст. Чораҳои андешидашуда оид ба мониторинг, таҳлил ва баҳодихии вазъ, аз ҷумла бартараф намудани ин падидаи номатлуб ба такмил ва таҷдид ниёздоранд. Дар айни замон зарурати омӯзиши илман асосноки вазъ, гузаронидани таҳқиқоти иҷтимоӣ дар байни аҳоли барои муайян намудани сабабҳои паҳншавии ин зухурот ва андешидани чораҳои мушаххас ба миён омадааст.

Нашъамандӣ ва майзадагӣ омилҳои хатарноки паҳншавии бемориҳои сироятӣ, инкишофи бемориҳои ҷиддии узвҳои системаи асаб, дилу рағҳо ва бемориҳои музмин мебошанд.

Яке аз мушкилоти асосӣ, ки сабабгори афзоиш ёфтани шумораи беморони истеъмолкунандаи маводи фаъолкунандаи рӯҳӣ гардидааст, ин ҳамоҳангӣ ва робита надоштани фаъолияти аксари ташкилотҳои ҷамъиятии дар ин самт амалкунанда бо мақомот ва ташкилотҳои давлатӣ, инчунин паст будани сатҳи маърифати оилавӣ дар самти пешгирии сӯистеъмоли маводи мазкур мебошад.

Аз ин лиҳоз, яке аз ҳадафҳои асосии Барнома ташкили чорабинихо тавассути ҷалб намудани ташкилотҳои ҷамъиятӣ ва шахсони алоҳида дар ҳамкорӣ бо мақомоту ташкилоти давлатӣ ҷиҳати ба вучуд овардани муносибатҳои солими оилавӣ дар самти пешгирии ин намуди бемориҳо мебошад.

Ташкили фаъолияти корӣ бо истифодаи усулҳои муосир дар соҳаи наркологии кишвар иқдоми зарурӣ мебошад. Яке аз вазифаҳои асосии Барномаи мазкур ин амалӣ намудани сиёсати давлатӣ дар самти мониторинг, таҳлил ва баҳодиҳии вазъ, пешгирӣ, таъбабат ва барқарорсозии бемориҳои вобастагӣ аз маводи фаъолкунандаи рӯҳӣ буда, ҳангоми истехсол, ташвиқи пешниҳоди нӯшокиҳои спиртӣ тарғиби оқибатҳои зараровари истеъмоли онро дар бар мегирад. Ҳадафи таҳияи Барномаи мазкур ин таъмин намудани солимии миллат, баҳусус солимии насли оянда мебошад.

2. Вазъи истеъмоли маводи фаъолкунандаи рӯҳӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва раванди ёрии наркологӣ ба аҳоли

1. Ҳангоми таҳлили сатҳи истеъмоли маводи муҳаддир, нашъамандӣ, майзадагӣ, оқибатҳои тиббию иҷтимоии бемориҳо ва рафти иҷроии барномаҳои қаблӣ дар ҷумҳурӣ пеш аз ҳама бояд ҷанбаҳои зерин мавриди натиҷагирӣ қарор дода шаванд.

2. Бо мақсади пешгирии паҳншавии нашъамандӣ ва тақмили ёрии наркологӣ дар ҷумҳурӣ, бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 апрели соли 2005, [№113](#) "Барномаи пешгирии паҳншавии нашъамандӣ ва тақмили ёрии наркологӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи солҳои 2005 - 2010" тасдиқ карда шуд.

3. Дар доираи амалисозии Барномаи мазкур шароит фароҳам омад, ки омилҳои таъсиррасонанда дар самти болоравии сатҳи нашъамандӣ дарёфт ва арзёбӣ карда шаванд.

4. Омили асосие, ки вазъи нашъамандиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ташвишовар ва аз лиҳози иҷтимоӣ хатарнок шарҳ медиҳанд, ин мубталлашавии шумораи зиёди беморон ба нашъамандии героинӣ мебошад. То соли 1997 масъалаи нашъамандии героинӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон он қадар ташвишовар набуд. Дар ҷумҳурӣ одатан ҳолатҳои истеъмоли афюн ва бангдона ҷой доштанд. Соли 1997 бори аввал 57 ҳодисаи нашъамандии героинӣ дар муассисаҳои наркологӣ ба қайд гирифта шуд. То санаи 1 январи соли 2012 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон расман дар муассисаҳои наркологӣ 7117 нафар беморони нашъаманд ба қайд гирифта шуда буданд.

5. Омори нашъамандони бақайдгирифташударо танҳо шумораи ба муассисаҳои тиббӣ бо мақсади гирифтани ёрии наркологӣ ихтиёран муроҷиаткунандагон ташкил медиҳад, ки ин ҳолат вазъи воқеиро нишон дода наметавонад.

6. Мувофиқи маълумоти расмӣ муассисаҳои тиббии сохтори наркологӣ дар давраи солҳои 2000 - 2010 нишондиҳандаи бемории нашъамандӣ аз 74,4 то 122,4 (соли 2007) нишондиҳанда ба 100 000 аҳоли расид, яъне беморӣ ба 45,9 фоиз ё 1,6 маротиба афзоиш ёфт.

**Ҷараёни нишондиҳандаи беморӣ ва беморшавии аввалия ба бемории нашъамандӣ дар давоми солҳои 2000 - 2010 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳар 100 000 нафар аҳоли
(Ҷадвали № 1) Ниг. дар поён**

7. Чӣ тавре, ки аз чадвал бармеояд, нишондиҳандаҳои беморӣ ва беморшавии аввалия то соли 2008 афзуда, минбаъд коҳиш ёфтаанд.

8. Бо дарназардошти вазъ, муҳим аст, ки таҳлили истеъмоли маводи нашъадор вобаста ба намуди мавод баррасӣ карда шавад.

Шумораи беморони нашъаманд вобаста ба истифодабарии намуди маводи нашъадор (Чадвали №2) Ниг. дар поён

9. Вобаста ба мавқеи ҷойгиршавии ҷуғрофӣ ва ҳамсарҳадӣ бо Ҷумҳурии Ислонии Афғонистон, ки дар солҳои охир ҳамчун давлати асосии истеҳсолкунандаи ғайриқонунии маводи нашъадори гурӯҳи афюнӣ дар чаҳон шинохта шудааст, Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби гурӯҳҳои ҷиноятпеша ҳамчун ҳудуди транзитии интиқоли ин мавод истифода бурда шуд. Мушоҳидаҳо нишон медиҳанд, ки ҳама гуна давлате, ки дар чунин ҳолат қарор дошта бошад, бевосита дар он қисме аз маводи интиқолшаванда боқӣ мемонад ва ин мушкилоти зиёдшавии бемории нашъамандиро ба бор меорад. Бо сабаби он, ки ҳаҷми асосии маводи муҳаддири дар гардиши ғайриқонунии буда ба героин рост меояд, дар сохтори истеъмоли маводи нашъадор ҳиссаи ин маводи нашъадор назаррас мебошад.

Шумораи истифодабарандагони маводи нашъадор бо роҳи тазриқӣ (Чадвали №3) Ниг. дар поён

10. Аз рӯи нишондиҳандаҳои чадвали 3 аз соли 2001 афзоиши шумораи беморони нашъамандӣ бо роҳи тазриқӣ ба назар мерасад. Қайд кардан зарур аст, ки соли 2010 шумораи онҳо ба 4578 нафар расид, ки 61,8 фоизро аз шумораи умумии беморони нашъамандӣ ташкил медиҳад. Бо дарназардошти он, ки зиёда аз 15 фоизи беморони нашъаманд ба истифодаи як сӯзандору барои истеъмоли маводи нашъадор бо роҳи тазриқӣ роҳ медиҳанд, ин яке аз роҳҳои сироятёбии ВНМО/БПНМ ба шумор меравад.

11. Тибқи маълумоти Маркази ҷумҳуриявии пешгирӣ ва мубориза бар зидди ВНМО/БПНМ дар соли 2010 зиёда аз 56,1 фоиз ҳодисаҳои сироятёбӣ ба ВНМО аз ҳисоби истеъмолкунандагони маводи нашъадор бо роҳи тазриқӣ ба қайд гирифта шудаанд.

12. Аз шумораи умумии беморони истеъмолкунандаи маводи нашъадор бо роҳи тазриқӣ мардҳо 97 фоизро ташкил медиҳанд. Тақрибан ҳамаи беморони истеъмолкунандагони маводи нашъадор алоқаи ҷинсии бемуҳофиза, бе рифоларо иҷро мекунанд, ки ин роҳи дигари паҳншавии сироятёбии ВНМО ба ҳисоб меравад.

13. Аз ин лиҳоз, тайи солҳои охир дар сохторҳои Вазорати тандурустӣ бо дастгирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барномаҳои паст кардани зарар аз истеъмоли маводи нашъадор амалӣ карда мешаванд. Аз ҷумла, дар сохтори наркологӣ бо мақсади пешгирии паҳншавии сироятёбии ВНМО ва дигар бемориҳои таввасути хун гузаранда барномаи таҷрибавии табобати ҷойивазкунандаи ёрирасон ҷорӣ карда шуд. Аз амалигардии ин Барнома заминаи моддию техникаи марказҳои наркологӣ тақвият ёфта, сатҳ ва теъдоди хизматрасониҳои наркологӣ ба аҳоли ташаккул ёфтанд.

14. Маркази ҷумҳуриявии клиникии наркологии ба номи профессор М.Ғ.Фуломов, ки муассисаи пешбари сохтори соҳаи хизматрасонии наркологии Вазорати тандурустӣ мебошад, дорой 100 кат буда, дар якҷоягӣ бо марказҳои вилоятии наркологии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон дар шаҳри Хоруғ - 30 кат, вилояти Суғд - 100 кат, вилояти Хатлон - 50 кат ва ноҳияи Ҳисор - 10 кат, дар маҷмӯъ аз 290 кат иборат аст. Марказҳои мазкур дар якҷоягӣ бо Маркази миллии мониторинг ва пешгирии нашъамандӣ, Маркази ҷумҳуриявии барқароркунии тиббию иҷтимоии "Тангай" ва хучраҳои наркологӣ барои ташхис, пешгирӣ, табобат ва барқароркунии беморони мубталои нашъамандӣ, майзадагӣ ва заҳрмандӣ ба аҳолии хизмати махсуси наркологӣ мерасонанд.

15. Тавре дар боло қайд гардид, муваффақияти бадастомада оид ба вазъи нашъамандӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон асосан натиҷаи дар сатҳи баланди сиёсӣ амалӣ гардидани маҷмӯи чорабиниҳои муҳими маҷмӯиву мушаххас дар самти мубориза бар зидди нашъамандӣ ва нашъачаллобӣ мебошад.

16. Бо мақсади тақвият додани тадбирҳои анҷомдодашуда ва минбаъд низ коҳиш додани сатҳи нашъамандӣ зарурати таҳия ва қабули барномаи нав дар ин самт ба миён омадааст.

3. Мақсад ва вазифаҳои Барнома, механизми амалисозии он, гурӯҳҳои мақсаднок

17. Мақсади асосии Барномаро мониторинг, таҳлил ва баҳодихии вазъ, пешгирӣ ва боздошти паҳншавии истеъмоли маводи фаъолкунандаи рӯҳӣ, инчунин коҳиш додани оқибатҳои тиббию иҷтимоии он дар байни аҳолии тақвияти заминаи моддию техникаи сохторҳои наркологӣ таъшиқ медиҳанд.

18. Барои ноил гардидан ба мақсади ниҳоеи Барнома вазифаҳои зерин бояд иҷро карда шаванд:

- тақмили санадҳои меъёрии ҳуқуқии дар ин самт амалкунанда;
- тақмили барномаҳои омӯзишӣ дар сохтори муассисаҳои таълимии олии касбию техникаи ва миена, инчунин баланд бардоштани сатҳи тайёр намудани мутахассисони соҳа, аз ҷумла тайёрии тодипломӣ ва баъдидилломи мутахассисон;
- тақмили асосҳои роҳбарӣ ва таъшиқи ёрии наркологӣ ба аҳолии дар пайвастагӣ бо ташаққул ва беҳдошти заминаи моддию техникаи соҳа;
- таъмини самараноки ҷанбаи илмию иттилоотии раванди ташаққул ва таҷдиди сохтори ёрии наркологӣ;
- ҷорӣ намудани технологияҳои муосири мониторинг, таҳлил ва баҳодихии вазъ, пешгирӣ, дарёфт, табобат ва барқарорсозии тиббию иҷтимоии беморҳои вобаста аз маводи фаъолкунандаи рӯҳӣ;
- баланд бардоштани сатҳи маърифати зиддинашъамандӣ ва майзадагии аҳолии бо дарназардошти хусусиятҳои хоси миллий, динӣ ва фарҳангии ҷомеа;
- тақмили барномаи паст кардани зарар аз маводи фаъолкунандаи рӯҳӣ бо додани афзалият ба барномаҳои хурди камхарҷ.

19. Гурӯҳҳои мақсаднок:

- насли наврас (кӯдакон, наврасон, ҷавонон);
- ашхоси аз лиҳози напшамандӣ ба гурӯҳҳои осебпазир шомилгардида;
- ашхоси ба маводи фаъолкунандаи рӯҳӣ вобастабуда;
- фаъолони ҷомеа, шахсиятҳои аз нигоҳи иҷтимоӣ баландмартаба;
- мутахассисони дар сохтори наркологии давлатӣ ва ғайридавлатӣ фаъолияткунанда;
- мутахассисони сохтори кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ ва дар барномаҳои пешгирикунанда фаъолияткунанда (маориф, тандурустӣ, ҳифзи иҷтимоӣ).

20. Самтҳои амалисозии Барнома аз ҳадафҳои асосӣ бармеоянд, ки иҷрои онҳо дар натиҷа ба ҳадафҳои гузошташуда оварда мерасонад.

21. Барнома самтҳои зерини фаъолият ва механизми амалисозиро муайян менамояд:

- тақмили санадҳои меъерии ҳуқуқии дар ин самт амалкунанда, вобаста ба сохторҳои тиббию иҷтимоӣ аз ҳисоби баррасӣ ва таҳияи санадҳои нави меъерии ҳуқуқие, ки фаъолияти сохторҳои наркологӣ ва дигар сохторҳои дар ин самт фаъолияткунандаро танзим менамоянд, инчунин усулҳои мутобиқшавии ин меъёрҳо ба шароити мавҷудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо дарназардошти хусусиятҳои хоси миллӣ, динӣ ва фарҳангии ҷомеа амалӣ карда мешаванд;

- тақмили барномаҳои омӯзишӣ дар сохтори муассисаҳои таҳсилоти олӣ, касбию техникӣ ва миёна, инчунин баланд бардоштани сатҳи тайёр намудани мутахассисони соҳа, аз ҷумла тайёрии тодипломӣ ва баъдидипломии мутахассисон тавассути ворид намудани тағйироти зарурӣ, бо дарназардошти вазъи имрӯзаи бемориҳо, технологияҳои муосири таълим ба барномаҳои таълимӣ, махсусан оид ба тайёр намудани мутахассисони соҳаи наркологӣ, равшаншиносӣ, рӯҳшиносони клиникӣ, кормандони иҷтимоӣ ва ғайра;

- тақмили асосҳои роҳбарӣ ва ташкили ёрии наркологӣ ба аҳоли дар пайвастагӣ бо ташаққул ва беҳдошти заминаи моддию техникаи соҳа тавассути иҷро намудани талаботи санадҳои меъерии ҳуқуқии дар ин самт амалкунанда аз ҷониби субъектҳои хоҷагидорӣ, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва шахсони масъул бо истифода аз ваколатҳои онҳо бо роҳи ҷалби маблағҳои бучетҳои ҷумҳуриявӣ ва маҳаллӣ, маблағҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, инчунин ташкилотҳои ҷамъиятӣ дар доираи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад. Ҷиҳати дарёфти маблағҳои иловагӣ барои сохтори наркологӣ аз хизматрасониҳои музднок ва ҷалби даромадҳо аз фуруши аксизи маводи машруботӣ истифода бояд кард;

- таъмини самараноки ҷанбаи илмию иттилоотии раванди ташаққул ва таҷдиди сохтори ёрии наркологӣ аз ҳисоби тайёр намудани мутахассисони илми педагогӣ, таҳқиқоти нави илмӣ, таҳияи барномаҳои илмию иттилоотӣ,

созмон додани шӯроҳои илмӣ ва диссертатсионии таҳассусӣ, инчунин ба таври доимӣ ба роҳ мондани мониторинги гуногунсамти даврӣ ҷиҳати омӯзиш ва ҷамоҳангсозии вазъи вобастагӣ аз маводи ғаболқунандаи рӯҳӣ амалӣ карда мешавад;

- ба роҳ мондан ва истифодаи усулҳои нави мониторинг, таҳлил ва баҳодихии вазъ, пешгирӣ, таъбабат ва барқарорсозии бемориҳои вобаста аз маводи ғаболқунандаи рӯҳӣ ҷиҳати нигоҳдорӣ ва беҳтаргардонии саломатии аҳоли бо роҳи ҷорӣ намудани технологияи муосир дар пайвастагӣ бо истифода аз таҷҳизоти ҳозиразамон ва навоариҳои илмию техникаи ватанӣ амалӣ карда мешавад;

- ҷиҳати ноил шудан ба баланд бардоштани сатҳи маърифати зиддинашъамандии аҳоли, пурзӯр намудани назорати иҷтимоӣ, ташаккули устувории зиддинашъамандӣ ва майзадагӣ бо дарназардошти хусусиятҳои хоси миллӣ, динӣ ва фарҳангии ҷомеа, Барнома маҷмӯи ҷорабиниҳои омӯзишӣ, маърифатӣ иттилоотӣ ва фарҳангиро дар сатҳи ҷомеа тавассути воситаҳои ахбори умум, вохӯриҳо, мизҳои мудаввар, семинару машваратҳо, овезаю баннерҳо, маводи иттилоотӣ ва амсоли инҳо пешбинӣ менамояд;

- созмон додани ҳуҷраҳои машваратии маҳрамона, ҳуҷраҳои хизматрасониҳои гуногунзина ва дигар бемориҳои ҳамбаста яке аз роҳҳои амалишавии Барнома мебошад. Ҷиҳати амалӣ намудани маҷмӯи ҷорабиниҳо дар самти таҷдиди сохтор бо кушодани марказҳои офиятбахшии вилоятӣ, шӯъбаҳо барои наврасон, шӯъбаҳои рӯзона, бахшҳои зиддиҳурӯҷӣ бо мақсади афзалияти барномаҳои гуногунзинаи камхарҷ ва муносибати маҷмӯӣ бо беморон ҳамкориҳои байнисохторӣ бояд ба роҳ монда шаванд.

4. Давраи амалӣ гардидани Барнома

22. Давраи амалӣ гардидани Барнома панҷ солро дар бар гирифта, дар ин давра бо мақсади расидан ба ҳадафҳои ниҳойӣ диққати асосӣ ба ҷорабиниҳои зерин дода мешавад:

- пеш аз ҳама омӯзиши иҷроии барномаҳои қаблӣ дар ин самт, баррасӣ ва ворид намудани тағйиру иловаҳо ба санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки ғаболияти сохторҳои наркологиро танзим менамоянд;

- иҷроии маҷмӯи ҷорабиниҳо дар самти омода намудани мутахассисони омӯзгорӣ, табибони нарколог ва дигар мутахассисони соҳа, аз ҷумла тавассути созмон додани шӯроҳои илмӣ ва диссертатсионии таҳассусӣ, ба роҳ мондани мониторинги доимии гуногунсамти даврӣ ҷиҳати таҳлил, баҳодихӣ ва ҷамоҳангсозии вазъи вобастагӣ аз маводи ғаболқунандаи рӯҳӣ, такмили барномаҳои омӯзишӣ дар сохтори муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва техникаи ва миёна, инчунин баланд бардоштани сатҳи тайёр намудани мутахассисони соҳа, аз ҷумла тайёрии тодиломӣ ва баъдидипломии мутахассисон, ҷорӣ намудани технологияҳои муосири пешгирикунандаи аввалия, дуввумдараҷа ва сеюмдараҷа;

- гузаронидани ҷорабиниҳои гуногунсатҳ ҷиҳати болоравии сатҳи маърифати зиддинашъамандии аҳоли, тақвияти назорати иҷтимоӣ,

ташаккули устувории зиддинашъамандӣ ва майзадагӣ, бо дарназардошти хусусиятҳои хоси миллӣ, динӣ ва фарҳангии ҷомеа;

- такмили асосҳои роҳбарӣ ва ташкили ёриҳои наркологӣ ба аҳолии дар пайвастагӣ бо ташаккул ва беҳдошти заминаи моддию техникаи соҳа;

- созмон додани ҳуҷраҳои машваратии маҳрамона, ҳуҷраҳои хизматрасониҳои бисёрзина.

5. Манбаъҳои маблағгузори Барнома

23. Маблағгузори доимӣ ва иловагии Барнома аз ҳисоби манбаъҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- буҷети давлатӣ;

- грантҳои ташкилотҳои ҷамъиятӣ, байналмилалӣ, фондҳои хусусии дар самти пешгирӣ ва таъбириши нашъамандӣ фаъолияткунанда;

- инвеститсияҳои хусусӣ, грантҳои таҳассусии давлатӣ ва дигар сарчашмаҳо, аз ҷумла хизматрасониҳои муздноқ дар доираи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.

6. Ҳамоҳангсозӣ ва роҳбарии Барнома

24. Роҳбарии умумӣ ва ҳамоҳангсозии Барнома аз ҷониби Шӯрои ҳамоҳангсозии байниидоравӣ, ки дар назди Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил карда мешавад, амалӣ мегардад.

25. Шӯрои ҳамоҳангсозии байниидоравии амалисозии Барномаи мазкур ба Шӯрои ҳамоҳангсозӣ оид ба пешгирии истеъмоли маводи нашъадор, ки бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 апрели соли 2004, №1310 таъсис дода шудааст, ҳисоботдиҳанда мебошад.

26. Барномаро Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд, ки ба он ваколати ҳамоҳангсозии Барнома аз рӯи чорабиниҳои, ки иҷрои онҳо ба ўҳдаи дигар вазорату идораҳо вогузор шудааст, дода мешавад.

27. Барои амалисозии Барномаи мазкур, Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи кор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ ҷалб карда мешаванд.

28. Барои амалисозии босифати Барнома дар назди мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ шӯроҳои ҳамоҳангсозӣ таъсис дода мешаванд. Барномаи мазкур иҷрои ҳатмии саривақтии талаботи нақшаи чорабиниҳоро (замима мегардад) пешбинӣ намуда, масъулияти баланди маъмуриро аз

вазорату идораҳо, ташкилоту муассисаҳо ва шахсони ваколатдор талаб менамояд.

7. Баҳодихӣ ва мониторинги рафти иҷрои Барнома

29. Барои таъмини татбиқи самаранок, бомуваффақият иҷро намудани вазифаҳои Барнома, мунтазам гузаронидани мониторинг ва таҳлили он, Маркази миллии мониторинг ва пешгирии нашъамандии Вазорати тандурустӣ масъул мебошад. Инчунин дар мавриди зарурӣ аз ҳисоби Шӯрои Ҳамоҳангсозии байниидоравӣ ва Шӯрои Ҳамоҳангсозӣ оид ба пешгирии истеъмоли маводи нашъадор гурӯҳи мониторингӣ ташкил карда мешавад, ки ба ҳайати он намояндагони вазорату идораҳо ва ташкилотҳои дахлдор шомил мешаванд. Тамоми масъалаҳои марбут ба фаъолияти ташкилию иттилоотиро дар ин самт Шӯрои Ҳамоҳангсозии байниидоравӣ ҳал менамояд.

30. Мониторинг ва арзёбии Барнома ба таври доимӣ дар шакли гузаронидани мониторингҳои даврӣ ва ҳисоботи солона амалӣ карда мешавад. Баҳодихӣ дар ду давра дар солҳои 2014 ва 2017 гузаронида мешавад.

31. Ҳисобот оид ба мониторинг бо арзёбии фаъолияти дар доираи он анҷом додашуда ва пешниҳодот оид ба такмили раванди инкишоф аз тарафи Вазорати тандурустӣ ва шарикони дахлдор муҳокима карда мешавад.

33. Натиҷаҳои ниҳоии Барномаи пешгирии ва боздошти паҳншавии истеъмоли маводи фаъолкунандаи рӯҳӣ, мониторинг, таҳлил ва баҳодихии вазъи нашъамандӣ, инчунин коҳиш додани оқибатҳои тиббию иҷтимоии он дар байни аҳоли, тақвияти заминаҳои моддию техникаии сохторҳои наркологӣ хоҳанд буд.

Замима ба Барномаи миллии
пешгирии паҳншавии нашъамандӣ
ва такмили ёрии наркологӣ дар
Ҷумҳурии Тоҷикистон
барои солҳои 2013-2017

**Нақшаи чорабиниҳои Барномаи миллии пешгирии паҳншавии
нашъамандӣ ва такмили ёрии наркологӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон
барои солҳои 2013 - 2017**

Ниг. [ба Замима](#)